

Borgå kulturstig

Kulturläroplan för småbarnspedagogik
och grundläggande utbildning

I kraft fr.o.m. 1.8.2024

Innehåll

Inledning	3
1.1 Bakgrund för systematisk kulturfostran.....	3
1.2 Kulturfostran i Borgå 2001–2023.....	3
1.3 Kulturens och konstens Borgå.....	3
1.4 Balanserad uppväxt av barn.....	4
Kulturstigen	4
2.1 Mål för planen för kulturfostran.....	5
2.2 Verksamhetens mål.....	5
2.3 Kulturstigen för småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning för barn.....	6
Kulturstigen stöder stadsstrategin	7
3.1 Lagen om kommunernas kulturverksamhet.....	7
Samarbete	8
4.1 Kulturstigens styrgrupp.....	8
4.2 Koordinator: kulturtjänsterna.....	8
4.3 Barns och ungas delaktighet.....	9
Verksamhetens bedömning och utveckling	9
Nyttiga länkar	10

Tabellförteckning

Tabell 1 Exempel på programmet Kulturstigen år 2023..... 11

Bilaga 1 Kulturstigens aktörer och lärmiljöer

Inledning

1.1 Bakgrund till systematisk kulturfostran

Bakgrunden till kulturläroplanerna i Finland är förslaget till barnkulturpolitiskt program (2014), enligt vilket barns och ungas kulturella rättigheter ska etableras som en strukturell del av all kulturverksamhet både på statlig nivå och i kommunerna. Den systematiska kulturfostran stöds av Förbundet för barnkulturcenter i Finland och Föreningen för kulturarvsfostran i Finland. De redigerar och upprätthåller en gemensam webbplats Kulttuurikasvatussuunnitelma.fi/sv och ordnar riksomfattande evenemang. Aktörerna vid Förbundet för barnkulturcenter i Finland är riksomfattande experter på utarbetandet av kulturläroplaner.

I Finland utarbetar kommunerna kulturläroplaner baserat på den egna lokala kulturen och dess särdrag. Innehållet i kulturläroplanerna kan därför variera regionalt. Kulturläroplanerna utarbetas och förverkligas i varje kommun eller region enligt de egna resurserna. Planen kan sträcka sig från småbarnspedagogiken till utbildning på andra stadiet. Det är inte heller meningen att planen ska vara oförändrad, det är önskvärt att planen uppdateras och utvecklas under årens lopp.

1.2 Kulturfostran i Borgå 2001–2023

I Borgå inleddes systematisk kulturfostran för barn tillsammans med den grundläggande utbildningen när Borgå kulturskola inledde sin verksamhet år 2001. År 2016 började man ordna kulturfostran för elever inom den grundläggande utbildningen under namnet Kultis och år 2019 för barn inom småbarnspedagogiken under namnet Mini-Kultis. Verksamheten har kontinuerligt utvecklats i samarbete. I utarbetandet och genomförandet av planerna deltog under åren 2016–2023 alla Borgå stads serviceområden för kultur- och fritidstjänster: kultur-, biblioteks-, idrotts- och ungdomstjänsterna, Borgå konstskola, Borgånejdens musikinstitut och Borgå medborgarinstitut. Därtill deltog Borgå naturskola och de privata aktörerna Borgå museum och teatern Teatteri Soittorasias.

1.3 Kulturens och konstens Borgå

Borgå erbjuder barn och unga en mångsidig och unik möjlighet att lära och uppleva konst, kultur och kulturarv. I Borgå finns det många miljöer där man kan lära och uppleva nytt. Kännetecknande för Borgå är bland annat tvåspråkigheten och därmed den finsk- och svenskspråkiga kulturen, den historiskt mångskiktade gamla stadsmiljön, skärgårdskulturen, en stark tradition av bildkonst, historiska betydelsefulla personer inom konst och kultur samt det stora antalet kulturaktörer. Borgå är också Östra Nylands centralaste och största samordnare av regional kulturverksamhet. I staden finns flera professionella inom konst och kulturarv som erbjuder intressant innehåll också för barnkulturen.

1.4 Barns balanserade uppväxt

Konst och kultur spelar en betydande roll i varje barns och ungas utveckling och uppväxt. Med barnkultur kan man påverka på livslånga vanor att ta del av konst och kulturtjänster. Kulturfostern som uppmuntrar till kreativitet och självuttryck skapar också en grund för samhällets kulturella tillväxt. Barn och unga får upplevelser av kultur och konst, upplevelser av att ha lyckats och verktyg för livshantering. Dessutom lär kultur och konst många färdigheter, till exempel kreativitet, mod, empati och kritiskt tänkande, som kan utnyttjas på många områden i livet. Konst, kultur och kulturarv ger barn och unga verktyg för skapandet av den egna identiteten.

Bara en del av barnen och ungdomarna har dock möjlighet att njuta av mångsidiga kulturupplevelser under fritiden. Detta kan till exempel bero på vårdnadshavarnas socioekonomiska situation, familjens ringa intresse eller kunskap om kultur- och konstinnehåll. Kulturfostern och kulturläroplanen är nödvändiga för att konst och kultur ska vara en del av vardagen för alla barn och unga, och för att varje barn och ungdom ska få en god grund och livslång kontakt med konst och kultur. En systematisk kulturfostern fostrar framtida publik och konstskapare, vilket ökar kreativiteten både lokalt och i samhället i stort.

Kulturstigen

Kulturstigen är Borgå kulturläroplan som garanterar en jämlik kultur-, konst- och kulturarvsfostran som en del av barns och ungas uppväxt och lärande. Den baserar sig på Borgås egna kulturutbud och kulturarv, innehåll och metoder inom konst och konstfostran samt på den kultur som barn och unga själva skapat.

BARNETS
RÄTT

EGEN
IDENTITET

JÄMLIKHET

LOKALT
URSPRUNG

SAMARBETE

Från och med januari 2024 produceras Kulturstigen-tjänsterna av Borgå stads kulturtjänster, Konstinstitutet (musikinstitutet och konstskolan), bibliotekstjänsterna och Borgå museum. Kulturstigen ersätter den tidigare Mini-Kultis och Kultis-verksamheten.

Alla aktörer inom Kulturstigen ansvarar i samarbete för att kulturfostern för barn och unga förverkligas på ett jämlikt sätt. Aktörer inom Kulturstigen är Borgå stads tjänster inom småbarnspedagogik och den grundläggande utbildningen tillsammans med kulturtjänster, Konstinstitutet, bibliotekstjänster och Borgå museum. Aktörerna inom Kulturstigen samt inlärningsmiljöerna presenteras i bilaga 1.

Verksamheten som planeras i samarbete är kontinuerlig, målinriktad och erbjuds på två språk. För Kulturstigen har det fastställts tydliga mål och åtgärder med hjälp av vilka kultur-, konst- och kulturarvsfostran kompletterar innehållet i barnets småbarnspedagogik och grundläggande utbildning i Borgå.

Också andra stadens serviceområden samt andra aktörer inom kulturbranschen som är verksamma i staden producerar program för barn och unga vid sidan av kulturstigen. Kulturstigs-producenterna bär dock ansvaret för den målinriktade och systematiska kulturfost-
ran som kompletterar innehållet i småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen.

Andra tjänster som erbjuds grupper inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen är:

- Borgå naturskola - program för barn i daghems- och grundskoleålder
- idrottstjänster – program för barn i daghems- och grundskoleålder
- ungdomstjänster - program för barn i grundskoleålder

2.1 Mål för kulturläroplanen

Kulturläroplanen har som mål att uppfostra aktiva, kreativa barn och ungdomar som uttrycker sig fritt, som deltar i den omgivande världen och i skapandet av dess kultur.

2.2 Verksamhetens mål

Målen för kulturläroplanen Kulturstigen är att:

- ge varje barn och ung person i Borgå som deltar i småbarnspedagogik och grundläggande utbildning jämlika möjligheter att delta i och bekanta sig med olika konst- och kulturgrenar samt kulturarvet som en del av skol- eller daghemsdagen.
- stöda uppväxten mot demokrati och elevens välbefinnande genom att stärka delaktigheten och identiteten.
- säkerställa barnets och den ungas rätt att få undervisning inom olika konst-, kultur- och kulturarvsområden.
- stärka samarbetet mellan olika kulturaktörer samt den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken.
- Verksamheten är målinriktad och erbjuds på två språk.

Varje barn och ung person har rätt till konst och kultur. Syftet med jämlik kulturfost-
ran för barn och unga baserar sig på de mänskliga rättigheterna. Mänskliga rättigheter är rättigheter som tillhör enhetligt alla och som definieras i internationella människorättskonventioner. Alla mänskliga rättigheter gäller även barn och unga. Varje barn och ung person borde ha rätt att delta i det lokala kultur- och konstlivet. En jämlik kulturfost-
ran förverkligas i praktiken bäst i samband med dagen på daghemmet eller skolan.

2.3 Kulturstigen för småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning för barn

Varje barn som deltar i småbarnspedagogik, öppen småbarnspedagogik, förskoleundervisning eller grundläggande utbildning är berättigad till en Kulturstigtjänst under läsåret. Kulturstigsprogrammet för läsåret antecknas i daghemmets och skolans årsplan, vilket gör arbetet med kulturfostran målinriktat. Kulturfostran genom Kulturstigen kompletterar planen för småbarnspedagogik, läroplanen för förskoleundervisningen samt den lokala läroplanen för grundläggande utbildning.

Kulturstigen anger åt varje åldersgrupp inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och grundläggande utbildningen en viss konstform, ett visst kulturobjekt eller en kulturupplevelse. Programmet varierar per läsåret. Innehållet planeras årligen och i verksamheten kan man utnyttja småbarnspedagogikens, förskoleundervisningens och grundläggande utbildningens läsårstema. Under perioden 2023–2024 är den multilitteracitet och välfärd (bl.a. förebyggande av mobbning, främjande av kommunikationsfärdighet och psykisk hälsa, säkerställande av delaktighet).

Verksamhetsformer inom Kulturstigen kan vara att:

- bekanta sig med kultur, konst och kulturarv i form av besök eller upplevelse.
- arbeta i en verkstad.
- använda kompletterande material.
- presentera och dela med sig av verk i en grupp.
- Utvärdering och respons.

I tabellbilaga 1 (sid 11) finns ett exempel på programmet för det gångna läsåret 2023, där det endast har nämnts producenterna för den kommande kulturläroplanen, Kulturstigen.

Genom gemensam kulturfostran för alla barn som deltar i den grundläggande utbildningen tryggas och stärks uppnåendet av målen i läroplanen för den grundläggande utbildningen och inlärningen av innehållen. Läsårets program erbjuder läraren verktyg för både elevens multiprofessionella och ämnesvisa lärande. Kulturfostran betjänar i synnerhet målen för mångsidig kompetens enligt läroplanen, såsom tänkande och lärande (K1), kulturellt kunnande, växelverkan och uttryckande (K2), multilitteracitet (K4) samt deltagande, påverkan och byggnad av en hållbar framtid (K7).

Kulturfostran erbjuder djupgående möjligheter till mångvetenskapliga lärområden och fenomenbaserat lärande. Skolorna får möjlighet att samarbeta med konst- och kulturaktörer, dela med sig av expertis och idéer och på så sätt utveckla undervisningen. Läroplanen förutsätter mångsidiga lärmiljöer och arbetssätt. Utflykter utanför skolan och arbetssätt som används inom kulturfostran och som inte kan genomföras i klassen säkerställer pedagogikens mångsidighet. Å andra sidan etablerar en gemensam, koordinerad kulturstig konst- och kulturinnehållen i skolans vardag och underlättar på så sätt lärarens arbete.

Kulturstigen stöder stadsstrategin

Kulturläroplanen stöder genomförandet av Borgå stadsstrategi 2030 och Borgå kulturprogram 2030. Planen stöder de fyra spetsarna i stadens strategi: den populäraste hemstaden, bäst också i vardagen, pulserande stadsliv ja klimatinsatsernas stad.

En fungerande kulturläroplan är en dragningskraft för Borgå stad.

- Som permanent verksamhet har kulturläroplanen betydelse för livskraftens regionala utveckling.
- Programmets innehåll varierar årligen enligt Borgå kulturutbud.
- Kulturell hållbarhet. Kulturstigen främjar upprätthållandet och användningen av kulturarvet samt verksamhet som stöder och utvecklar den lokala identiteten.
- I Kulturläroplanen utnyttjas hela staden som en miljö för lärande och kulturfostern och uppmuntras till ett starkt samarbete mellan olika konst- och kulturbranscher och läroanstalter.
- I planen betraktas kultur-, konst- och kulturarvsfostern ur barnets synvinkel, och verksamheten planeras separat enligt varje åldersgrupps villkor.
- Med hjälp av kulturfostern kan man öka barnens medvetenhet om miljöns tillstånd och möjligheterna att göra hållbara val.

3.1 Lagen om kommunernas kulturverksamhet

Kulturstigen följer lagen om kommunernas kulturverksamhet, som trädde i kraft, förnyad, år 2019. Lagen om kommunernas kulturverksamhet förpliktar Borgå stads egna kulturaktörer att planera och genomföra verksamheten på ett jämlikt sätt. Enligt den förnyade kommunallagen ska verksamheten ordnas jämlikt för alla åldersgrupper. Kulturstigen förverkligar således målen i lagen om kommunernas kulturverksamhet och kommunens lagstadgade uppgift genom att främja lika möjligheter för alla barn i Borgå att uppleva kultur och konst samt genom att stöda barnens möjligheter att delta i skapandet och upplevandet av konst.

Samarbete

4.1 Kulturstigens styrgrupp

Borgå stads kulturtjänster svarar för koordineringen av planen för kulturfostran. Verksamheten baserar sig dock på ett nära samarbete som genomförs i Kulturstigens styrgrupp.

Kulturstigens styrgrupp har som uppgift att planera, utarbeta, genomföra, utvärdera och utveckla den gemensamma verksamheten inom kulturfostan för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen i Borgå samt inom kulturtjänster, Konstinstitutet (Borgå konstskola, Borgånejdens musikinstitut), bibliotekstjänster och Borgå museum. Styrgruppen beaktar i sitt arbete att kulturläroplanen kompletterar den lokala planen för småbarnspedagogik och läroplanen och genomförandet av dem. Kulturstigens styrgrupp sammanträder årligen 3–4 gånger.

Genom Kulturstigen ansvarar styrgruppen för att barn får jämlik kulturfostran i Borgå. Styrgruppen koordinerar innehållet. Verksamheten är kontinuerlig och planeras från år till år, och man följer upp hur målen nås. Verksamheten erbjuds på två språk. Serviceproducenterna ansvarar inom ramen för budgeten för sin verksamhet. De anslag som reserverats för transport är fr.o.m. 1.1.2024 en del av budgeten för växande och lärande. I och med detta ingår de transportanslag som reserverats för programmet Kulturstigen i skolornas budget.

Den genomförda verksamheten utvärderas i styrgruppen utifrån respons, statistik och årliga teman. Borgå stads kulturläroplan uppdateras vid behov i nämnderna.

4.2 Koordinator: kulturtjänster

Kulturtjänster och en koordinator, som utsetts särskilt för uppgiften, koordinerar programmet Kulturstigen samt dess planering, verksamhet och utvärdering. Koordinatorn är en kontaktperson mellan styrgruppen och i vidare bemärkelse småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen. Koordinatorn ansvarar för verksamhetens gemensamma kommunikation och dess utvecklande.

Lagen om kommunernas kulturverksamhet förpliktar kommunerna att för uppnående av lagens mål och uppgifter samt för utvecklande av kommunens kulturverksamhet producera information och utvärdera verksamheten. Koordinatorn samlar in information och koordinerar planens utveckling i samarbete med styrgruppen.

Koordinatorn fungerar som kontaktperson för Borgå stad i de riksomfattande nätverken för kulturfostran.

4.3 Barns och ungas delaktighet

I programmet Kulturstigen, som kan variera varje läsår, betraktas barn och unga i Borgå som aktiva aktörer. Barns och ungas åsikter och den konst de producerar uppskattas. De ses som en viktig framtida konst- och kulturpublik och som aktiva deltagare i det omgivande samhället. Vid planeringen, genomförandet och utvecklingen av Kulturstigen beaktas barns och ungas önskemål och respons. För att öka barns och ungas delaktighet och planera och genomföra det program som erbjuds behövs aktivt samarbete med alla aktörer som deltar i verksamheten.

Verksamhetens bedömning och utveckling

Aktiv växelverkan, flexibelt samarbete och fördomsfrihet framhävs i genomförandet av kulturläroplanen. Respons samlas aktivt från barn och unga som deltar i Kulturstigen samt från deras fostrare och lärare. Även tjänsteproducenterna och de utomstående aktörernas synpunkter tas i beaktande. Verksamheten bedöms utifrån responsen.

Vid bedömningen av kulturläroplanen beaktas de planer som styr daghemmens och skolornas verksamhet. I grundskolorna baserar sig undervisningen på en godkänd läroplan, inom småbarnspedagogiken på en plan för småbarnspedagogik och i förskoleundervisningen en plan för förskoleundervisningen.

I kommunikationen om verksamheten iakttas praxis och anvisningar för stadens interna och externa kommunikation. Kommunikationen utvärderas regelbundet och bearbetas utifrån responsen.

De riksomfattande nätverken för kulturfostran erbjuder möjligheter att utvärdera verksamheten och dela information. I nästan varannan kommun i Finland finns det en kulturläroplan (läget 2020), och de erfarenheter och verksamhetsmodeller som samlats in på olika håll i landet bidrar med värdefull information också för andra att ta del av.

I fortsättningen kan nya samarbetspartners tas med som aktörer för Kulturstigen. Olika projekt och utvecklingsuppgifter erbjuder möjligheter till forskning, utvärdering och utveckling av kulturfostran.

Nyttiga länkar

Kulturläroplan: <https://kulttuurikasvatussuunnitelma.fi/sv/>
Barnets rättigheter: <https://www.lapsenoikeudet.fi/sv/pa-svenska/>
Utbildningsstyrelsen: <https://www.oph.fi/sv><https://www.oph.fi/fi/sv>
Kommunlagen: <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2019/20190166>
Borgå stad: <https://www.porvoo.fi/sv/>
Konsttestarna: <https://taidetestaajat.fi/sv>

Tabell 1 Exempel på programmet Kulturstigen år 2023

ÅRSKURS	TJÄNST	PLATS	AKTÖRERNA
1–6 år	Bildkonstveckor	Daghem	Konstskolan
3–5 år och förskolor	Musiklekskola	Daghem	Musikinstitutet
3–6 år	Sagoveckor	Stadsbiblioteket	Bibliotekstjänster
3–6 år	Lek och lär-utrymmet	Runebergs hem	Kulturtjänster
3–6 år	Livet förr i tiden - en minnesväska	Daghem	Borgå museum/ Kulturtjänster
3–6 år	Vardagssysslor i Runebergs hem □ video "På 1800-talet"	Daghem	Kulturtjänster
5–6 år	Presentation av instrument	Daghem	Musikinstitutet
5–6 år	Jakten på den försvunna sången Vårt land	Runebergs hem	Kulturtjänster
förskolor	Museidetektivkurs	Borgå museum	Museum
Årskurs 1	Cirkusföreställning	Konstfabriken	Kulturtjänster
Årskurs 2	Konsertbesök	Konstfabriken	Musikinstitutet
Årskurs 3	Lantdagsbalen	Idrottshallen/skolor	Kulturtjänster/Borgå museum
Årskurs 4	Bildkonstverkstad	Konstskolan	Konstskolan
Årskurs 5	Museimysteriet	Borgå museum	Museum
Årskurs 6	Museibesök	Runebergs hem	Kulturtjänster
Årskurs 7	Besök till en konstutställning Konstnärens verkstad Utställning av elevarbeten	Konsthallen / Galleri Gamla Kaplansgården	Kulturtjänster
Årskurs 8	DokKino, filmföreställning Konsttestarna	Kulturhuset Grand	Kulturtjänster Konsttestarna
Årskurs 9	Föreställning med nutidsdans	Konstfabriken	Kulturtjänster

Bilaga 1

Kulturstigens aktörer och lärmiljöer

Alla aktörer inom Kulturstigen ansvarar i samarbete för att kulturfostran för barn och unga förverkligas på ett jämlikt sätt. Aktörer inom Kulturstigen är Borgå stads tjänster inom småbarnspedagogik och den grundläggande utbildningen tillsammans med kulturtjänsterna, Konstinstitutet, bibliotekstjänsterna och Borgå museum. Konsttestarna är ett riksomfattande program för kulturfostran som varje år tar alla åttondeklassare och deras lärare till ett eller två högklassiga konstobjekt på olika håll i Finland. Styrgruppen för Kulturstigen i Borgå kan planera och genomföra programmet tillsammans med lokala konst- och kulturaktörer. I Borgå och Nyland finns det många olika kultur-, konst- och hembygdsaktörer. Det kan till exempel vara fråga om andra kulturhus och museer som är verksamma i staden, konstföreningar och organisationer, konstnärer, församlingar, företag, hembygds- och byaföreningar, ungdomsföreningar osv.

1 Småbarnspedagogik

I Borgå finns 21 kommunala daghem, 8 privata daghem samt 18 kommunala familjedagvårdare och 10 privata familjedagvårdare (2023). Småbarnspedagogiken är en del av det finländska utbildningssystemet och ett viktigt steg på barnens stig för uppväxt och inläring. Syftet med småbarnspedagogiken är att stöda barnets förutsättningar för inläring, främja livslångt lärande och förverkligandet av jämlikhet i utbildningen i enlighet med inkluderande principer. Grunderna för planen för småbarnspedagogik följer lagen om småbarnspedagogik, Utbildningsstyrelsens nationella föreskrift enligt vilken lokala planer och planer för småbarnspedagogik för barn utarbetas och småbarnspedagogiken genomförs. Förskoleundervisningen, som regleras i lagen om grundläggande utbildning, är en del av småbarnspedagogiken. Förskoleundervisningen styrs av Grunderna för förskoleundervisningens läroplan, som givits som föreskrift av Utbildningsstyrelsen.

2 Grundläggande utbildning

Borgå stad ordnar grundläggande utbildning både på finska och på svenska. Grundläggande utbildning på finska ordnas i 11 lågstadier, två högstadier och en enhetsskola. Grundläggande svenskspråkig undervisning ordnas i sju lågstadier, ett högstadium och en enhetsskola. I Borgå finns dessutom den privata Fredrika-skolan där grundläggande utbildning ordnas för årskurserna 1–9. Läroplanerna för den grundläggande utbildningen baserar sig på de läroplansgrunder som utbildningsstyrelsen har fastställt. Utbildningsanordnarna ansvarar för utarbetandet och utvecklingen av den lokala läroplanen. I första hand ska barnets bästa beaktas vid planering och anordnande av, samt i beslut som gäller grundläggande utbildning.

Mångvetenskapliga lärområden

Utöver den ämnesspecifika indelningen kan skolorna genomföra undervisning och inläring med hjälp av mångvetenskapliga inlärningshelheter, som kallas teman. I Borgå har de finsk- och svenskspråkiga grundläggande utbildningstjänsterna samt tjänsterna inom småbarnspedagogik ett gemensamt årligt tema som anger riktningen då inlärningshelheterna planeras och genomförs i alla skolor och enheter för förskoleundervisning. Skolan kan dessutom, om den så önskar, genomföra helheter som hänför sig till andra teman. Temat planeras mångvetenskapligt och i beredningen engageras elever, lärare inom den grundläggande utbildningen samt eventuellt representanter för småbarnspedagogiken och representanter för fritidstjänsterna. Även barn inom småbarnspedagogiken, skolelevkårerna och skolpersonalen ska erbjudas möjlighet att lägga fram temaförslag. Vid planeringen och valet av tema beaktas olika läroämnens möjligheter att turvis medverka i genomförandet av temat.

3 Kulturtjänsterna

Konstfabriken

Konstfabriken är ett kultur- och kongresscentrum som verkar i en gammal industribyggnad. Konstfabriken fyller ett helt kvarter och innefattar mötes- och evenemanglokaler, konstnärers arbetsrum, verkstadslokaler, växlande konstutställningar, dansskolan Konstfabrikens dansskola, Porvoon grafiikanpaja, en biograf, kaféer och restauranger samt butiker. I Konstfabrikens Studio ordnas verkstäder och kurser för både barn, vuxna och äldre personer. Musikstudion är ett utrymme i Konstfabriken för musikundervisning, där det också ordnas småskaliga konserter. Konstfabriken har två evenemangssalar Avanti-salen och Fabrikssalen.

Borgå Konsthall

På Konstfabrikens andra våning finns Borgå Konsthall, där utöver de varierande samtidskonstutställningarna även en del av Yrjö A. Jänttis konstsamling finns att se. I lokalen finns också Artoteket Konsta. I anslutning till Konsthallen finns dessutom galleri Fikka som fokuserar på medie- och installationskonst, samt skulptur i galleri Hörnan i övre våningens foajé.

J.L. Runebergs hem

J.L. Runebergs hem är Finlands äldsta hemmuseum, som öppnades för allmänheten 1882. Museets unika stämning uppstår bland annat av möbler, konstverk, kärl och gamla rumsväxter som hör tillhörde familjen. Fredrikas trädgård, som är öppen under sommaren, är en av vårt lands bäst bevarade historiska stadsträdgårdar. På gårdsområdets lekplats kan barnen pröva på olika sysslor från gångna tider. I närheten av museet finns Walter Runebergs skulptursamling, som är öppen på sommaren. Walter Runeberg var föregångare inom finskt bildhuggeri och museets samling innehåller över 100 verk, bland annat en stor porträttsamling, skisser till monumentalverk och gipsskulpturer.

Galleri Gamla Kaplansgården

Gamla Kaplansgården ligger mitt i Gamla Borgå, och den byggnad som blev färdig 1764 är en av stadens äldsta byggnader. Sedan 1978 har det i huset funnits en utställningslokal för växlande konstutställningar. Utställningsprogrammet har ända sedan verksamheten inleddes omfattat privat- och grupputställningar med inhemsk samtida konst, retrospektiva utställningar av konstnärer från Borgå och kulturhistoriska utställningar. Galleri Gamla Kaplansgården är öppet året runt och utställningarna byts ut regelbundet.

Näse gård

Näse gård ligger på Näsebacken och var på 1500-talet en av Nylands tio största herrgårdar. Dess nuvarande huvudbyggnad har sannolikt byggts mellan 1810–1830-talen. Under åren 2024–2025 kan östnyländska föreningar, arbetsgrupper och privatpersoner som representerar konst- och kulturbranschen, stadskulturen och medborgarverksamheten samt småföretagare inom den kreativa branschen hyra ut historiska Näse gård från Borgå stad. I lokalen ordnas utställningar, verkstäder och evenemang för alla åldrar.

Konstprogrammet för västra åstranden

Konstprogrammet för västra åstranden har styrt områdets konstanskaffningar sedan år 2014. Borgå ås västra strand och kvarteren nära den har blivit ett galleriutrymme för offentlig samtida konst som är öppet för alla. Sedan 2009 ha området fått cirka 20 konstverk. Konstnärerna är Borgåbor, andra finländska och utländska samtida konstnärer.

4 Konstinstitutet

Konstinstitutet omfattar Borgånejdens musikinstitut och Borgå konstskola, som administrativt sammanslogs till Konstinstitutet. Förutom sitt eget undervisningsprogram samarbetar läroanstalterna bland annat vid evenemang och genom att producera gemensamma hobby- och undervisningstjänster, såsom bildmusiklekskola och medieundervisning.

Musikinstitutet

Musikinstitutet är en konstläroanstalt som erbjuder verksamhet i åtta kommuner och som ger barn och unga möjlighet att ha musik som hobby och studera musik mångsidigt. Som en del av kulturläroplanen erbjuder Musikinstitutet barn inom småbarnspedagogiken avgiftsfri musiklekskola på daghem som en del av dagen i daghemmet. För barn inom familjedagvården ordnas musikstunder i Musikinstitutets lokaler. Dessutom bjuder Musikinstitutet läsårsvis alla elever i årskurs två i Borgå skolor till en konsert i Konstfabrikens Avantissal och deltar också i produktionen av tjänster för skolor enligt Borgåmodellen för hobbyverksamhet.

Konstskolan

I Konstskolan studerar man bildens språk. I stället för att producera konstverk lär man sig olika visuella färdigheter. I Konstskolan lär man sig att mångsidigt använda olika material, jobba tillsammans samt att värdesätta ens egna och andras alster. Konstskolan erbjuder en stimulerande och inspirerande studiemiljö, samt säkra och mångsidiga material som lämpar sig för arbetet och som ger varje elev möjlighet att lyckas och uppleva att de kan.

Som en del av kulturläroplanen erbjuder Konstskolan bildkonstverkstäder vid finskspråkiga daghem under höstterminen och vid svenskspråkiga daghem under vårterminen samt vid konstskolan i maj 2024. Elever i årskurs fyra i skolorna i Borgå har möjlighet att varje läsår delta i bildkonstverkstäder vid Konstskolan.

5 Bibliotekstjänster

Borgå bibliotekstjänster erbjuder mångsidiga möjligheter att läsa, lära sig, söka information och uppleva kultur. Borgå stadsbibliotek betjänar på Borgå stadsbibliotek, närbiblioteken i Gammelbacka och Vårberga, Kerko bibliotek samt bokbussen. Biblioteket samarbetar tätt med småbarnspedagogiken, skolorna och familjerna för att främja läskunnighet, läsin- tresse och mångsidig litteraturkännedom. Också ordkonst är en del av bibliotekets ordinarie verksamhet. Borgå stadsbibliotek är ett av de tolv Helle-samarbetsbiblioteken.

Som en del av planen för kulturförskolan erbjuder biblioteket två gånger om året, på hösten och våren, sagoveckor för grupper inom småbarnspedagogiken och årskurs ett. Under sa- goveckorna bekantar man sig på huvudbiblioteket med berättelser enligt ett varierande tema. Detta sker i ett sagorum som är inrett enligt temat.

6 Borgå museum

Borgå museum är ett av Finlands äldsta museer. Det grundades år 1896 och det har redan från början upprätthållits av Borgå museiförening rf. Borgå museum är ett museum med regionalt ansvar på Östra Nyland. Museet värnar om, upprätthåller, undersöker och förmedlar det materiella och immateriella kultur- och naturarvet i Borgå och Östra Nyland. Museet producerar sakkunnig-, utställnings- och museipedagogiska tjänster i sina museilo- kaler på olika håll inom sitt verksamhetsområde och på webben. Museets omfattande samlingar innehåller föremål, konstverk och naturvetenskapliga prover. Dessutom har mu- seet ett fotoarkiv och ett historiskt arkiv.

Borgå museum producerar kundservice med visionen ”bästa gränssnittet till kulturarvet” och genomför missionen om ett närvarande museum med låg tröskel. Borgå museum pro- ducerar de mest omfattande och tillgängliga tjänsterna för barn under skolåldern och barn i skolåldern i Borgå och Östra Nyland.

Borgå som en historisk stadsmiljö

Borgå historiska stadsmiljöer, såsom Gamla stan i Borgå och empirestadsdelen, öppnar många olika inlärningsmiljöer för kulturförskolan. Borgå museum erbjuder skolor och daghem olika temavandringar. Vid utställningar som byts ut och webbutställningar presenterar Borgå museum bland annat stora namn, konsttrender och verk som påverkat lokal konst och kultur.

Gamla Rådhuset i Borgå är Finlands äldsta bevarade rådhus (1764). Dess basutställningar täcker Borgå och dess närområdes historia från istidens slut ända till 1930-talet. I Holmska gården, som ligger bredvid rådhuset och som blev färdigt 1763, kan man bekanta sig med den förmögna Borgåbons, köpmannens, hem och livet i huset i slutet av 1700-talet.

7 Konsttestarna

Det nationella programmet för kulturfostran, Konsttestarna, tar varje år med sig alla åttondeklassare i Finland – cirka 60 000 unga och deras cirka 5 000 lärare – på besök till ett eller två högklassiga konstinstitutioner på olika håll i Finland. Skolgrupperna erbjuds inträdesbiljetter och transport till exempel till opera, teater, konsert eller konstutställning. Besöken är ett utmärkt sätt att stöda läroplanens mål.

Konsttestarna startades på initiativ av Finska kulturfonden under läsåren 2017-2020. Utöver Finska kulturfonden, som är huvudfinansiären, har Svenska kulturfonden deltagit i verksamheten. Åren 2020-2023 finansierade också Undervisnings- och kulturministeriet verksamheten i enlighet med riksdagens beslut. Verksamheten koordineras av Förbundet för barnkulturcenter i Finland.